

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Akın GÜRLEK** tarafından TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim (08.10.2026)

Mehmet Zeki İRMEZ

Şırnak Milletvekili

Barış ve Demokratik Toplum Süreci kapsamında, yıllardır süren çatışmalarda yaşamını yitiren ve kimlikleri yakın dönemde açıklanan kişiler için birçok kentte taziyeler kurulmuş ve anmalar gerçekleştirilmiştir. Cenazesine ulaşamayan, mezar yeri bilinmeyen veya ölüm haberi yıllar sonra kesinleşen kişilerin aileleri, uzun yıllar tamamlayamadıkları yaslarını kolektif biçimde yaşamak ve yakınlarını anmak üzere bir araya gelmiştir.

Bu kapsamda 26, 27 ve 28 Ağustos 2026 tarihlerinde Cizre'de gerçekleştirilen taziye ve anmaların ardından, Mehmet Halil Özen'in ailesinden aralarında annesi ve ileri yaştaki aile bireylerinin de bulunduğu 12 kişi ifade ve sorgulama amacıyla çağırılmıştır. Aile bireylerinin taziye ve anmanın ardından topluca ifadeye çağırılması; yas tutma, taziye kabul etme ve yakınlarını anma hakkının kullanımını adli işlemlerin konusu hâline getirmekte ve bu hakların kriminalize edilmesine yönelik bir uygulama niteliği taşımaktadır.

Buna karşılık, 6 Ekim 2026 tarihinde MEBYA-DER öncülüğünde ailelerin, sivil toplum örgütlerinin ve Şırnak halkının katılımıyla yapılan basın açıklamasında söz konusu ifade çağrılarına tepki gösterilmiş, ailelerin yakınlarını anma ve yaslarını yaşama iradesi kamuoyuyla paylaşılmıştır. Bu tepkinin arka planında, Şırnak'ta ailelerin cenaze, defin,

taziye ve yas süreçlerinde geçmişten bugüne karşılaştıkları idari ve kolluk uygulamaları da bulunmaktadır. Cizre’de taziye evlerinin ve camilerin kullanımına, taziye alanlarına girişlere, cenaze ve defin süreçlerine yönelik müdahalelerle süregelen bu uygulamalar, bugün taziye ve anmaların ardından aile bireylerinin topluca ifadeye çağrılmasıyla devam etmektedir.

Oysa ailelerin yakınlarını anması, acılarını paylaşması ve taziyeleri kabul etmesi, evrensel bir insan hakkı olan yas hakkının kapsamındadır. Bu hakkın kullanımı, yaşamını yitiren kişinin kimliğine, siyasi görüşüne veya devlet makamlarınca nasıl nitelendirildiğine bağlı tutulamaz.

Bu bağlamda:

- 1) 26, 27 ve 28 Ağustos 2026 tarihlerinde Cizre’de gerçekleştirilen taziye ve anmaların ardından kaç kişi, hangi sıfatla ifadeye çağrılmıştır?
- 2) Söz konusu çağrılarda kişilerin şüpheli veya tanık sıfatları ile çağırılma nedenleri kendilerine bildirilmiş midir? Şüpheli sıfatıyla çağrılanlar bakımından Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 145’inci maddesindeki çağırılma nedeninin açıkça belirtilmesi güvencesine uyulmuş mudur?
- 3) 2015 yılından bu yana Şırnak’ta cenaze, defin, taziye ve anmalara katılımı bağlantılı olarak kaç kişi hakkında soruşturma yürütülmüş; bunlardan kaç hakkında kovuşturmayla yer olmadığına, kaç hakkında dava açılmasına karar verilmiştir?
- 4) Bakanlığınız, Şırnak’ta cenaze, taziye ve anmalara katılımın adli işlemlere konu edilmesinin ailelerin yas hakkı üzerindeki baskı ve caydırıcı etkilerine ilişkin, uygulamayı takip etme ve sorunların nedenlerini araştırma görevi kapsamında herhangi bir inceleme veya araştırma yapmış mıdır? Yapılmışsa tespit edilen sorunlar ve geliştirilen çözüm önerileri nelerdir; yapılmamışsa güncel ifade çağrıları üzerine böyle bir çalışma başlatılacak mıdır?
- 5) Ailelerin yaslarını bireysel ve kolektif biçimde yaşamaları, taziye kabul etmeleri ve yakınlarını anmaları nedeniyle kriminalize edildikleri algısına yol açan ve/veya bu hakların kullanımında caydırıcı amaçla yürütülen kolluk ve adli işlemlerin önlenmesi için Bakanlığınızın görev alanında hangi somut çalışmalar yürütülmektedir?

- 6) Mensubu olduğunuzu kamuoyuna açıkladığınız dinin yas, taziye ve ölünün yakınları tarafından anılmasına atfettiği değerler ile insan hakları hukukunun güvence altına aldığı yas hakkı birlikte değerlendirildiğinde; ailelerin yakınlarını anmaları ve taziye kabul etmeleri nedeniyle adli süreçlerin ve ifade işlemlerinin konusu hâline getirilmesini hangi hukuki, insani ve vicdani gerekçeyle açıklıyorsunuz?
- 7) Bir ailenin yasının ve taziyesinin “meşruiyeti”, yaşamını yitiren kişinin kimliğine, siyasi görüşüne veya devlet makamlarınca nasıl nitelendirildiğine göre değişebilir mi? Yas ve taziye hakkının bu nitelendirmeler üzerinden adli süreçlerin konusu hâline getirilmesini hukuk devleti ve insan haklarına saygı ilkeleriyle nasıl bağdaştırıyorsunuz?